

Städrutiner inom Region Västerbotten

Omfattning

Dokumentet riktar sig till lokalvårdare samt till personal som utför patientnära städning inom Region Västerbotten.

Bakgrund

För att säkerställa att Region Västerbottens lokaler har en verksamhetsanpassad renhet och minska risken för smittspridning i vårdlokaler har lokalvården och vårdhygien i samarbete utarbetat rutiner där all städning inkluderas.

Syfte

Syftet med rutinerna är att klargöra vilka städmetoder som ska användas, vad som ska städas i Region Västerbottens lokaler och vem som ansvarar för att utföra städningen. Målet är att uppnå fastställda kvalitetsnivåer enligt INSTA 800, SS 62 78 01:2012. Det är den städning som utförs av lokalvårdare samt den patientnära städningen som kontrolleras. Kontroll kan också göras enligt annan överenskommen metod.

Lagar och andra krav

- Riktlinjer för städning inom Region Västerbotten
- Städskvalitet inom Region Västerbotten enligt SS 62 78 01:2012, INSTA 800, [Städskvalitet inom Region Västerbotten](#)
- Hygienrutiner och klädregler enligt SOSF2015:10, www.socialstyrelsen.se
- Städinstruktioner i vårdlokaler, dok nr 151143
- Basala hygienrutiner "Gula kortet", se www.regionvasterbotten.se/vardhygien och hygienrutiner.
- Basala hygienrutiner (Basala hygienrutiner och klädregler) i Vårdhandboken, www.vardhandboken.se
- Städinstruktion lokal anvisning Cytostatika/cytotoxiska läkemedel, lokala anvisningar till Vårdhandboken, hantering av farliga läkemedel, [Vårdhandboken med lokala anvisningar](#)

Ansvar och befogenheter

Lokalvårdare ansvarar för att

- följa ansvarsfördelningen i tabellen under rubriken Beskrivning/Genomförande
- utföra punktstädning samt punktdesinfektion
- följa Checklista slutstädning efter infektioner, se dok 288712
- följa vårdpersonalens information om eventuella risker i samband med städning
- samplanera vid användning av kombiskurmaskin i vårdlokaler

- utföra storstädning enligt rubriken Städobjekt för storstädning
- utföra städrelaterade serviceuppgifter
- kvittera utförd städning per enhet, avdelning, mottagning/motsvarande, med datum, tid och signatur
- rapportera skador och andra brister (t.ex. golvbeläggning lossnat) till arbetsledare/avdelningschef

Vårdpersonal ansvarar för att

- följa ansvarsfördelningen i tabellen under rubriken Beskrivning/Genomförande
- utföra punktstädning samt punktdesinfektion
- följa upprättade skriftliga städinstruktioner för vårdlokaler, se dok 185664
- följa Checklista slutstädning efter infektioner, se dok 288712
- tydligt informera lokalvårdare om risker, exempelvis vilka toaletter som används vid cytostatikabehandling och där skyddsutrustning behöver användas vid städning
- samplanera vid användning av kombiskurmaskin i vårdlokaler
- beställa förbrukningsmaterial
- fylla på förbrukningsmaterial på vårdavdelning
- rapportera skador och andra brister (t.ex. golvbeläggning lossnat) till arbetsledare/avdelningschef

Beskrivning/Genomförande

Instruktioner om hygienrutiner, vad städvagnen ska innehålla samt städmetoder finns som film under www.larandelandsting.se och kurs städning. Där finns även en film för vårdpersonal som visar patientnära städning.

Tabellen nedan visar vilka objekt som ska städas, hur ofta och vem som ansvarar för utförandet.

Städobjekt väggar	Städmetod	Frekvens	Städ-personal	Vård-personal
Dörr	Dammtorkas/avfläckas	1 ggr/vecka + avfläckas vid varje städtillfälle	X	
Dörrhandtag	Rengörs	Varje städtillfälle/dagligen	X	X
Dörrkarm	Dammtorkas/avfläckas. Upp till 210 cm med hjälp av redskap	1 ggr/vecka + avfläckas vid varje städtillfälle	X	
Dörröppnare - snören, tryckknapp	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Element	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Fönsterbräda	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Garderob vårdrum - insida	Rengörs	Vid utskrivning		X
Garderob vårdrum - ovansida	Dammtorkas med hjälp av redskap	1 ggr/vecka	X	
Garderob vårdrum - utsida	Rengörs	1 ggr/vecka/vid behov/vid utskrivning. Handtag dagligen		X
Glaspartier - inre	Avfläckas	Varje städtillfälle	X	
Hylla – vid tvättställ	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Hylla - väggfast	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Kakel	Rengörs	Vid varje städtillfälle	X	
Kodläsare/kortläsare	Rengörs	Vid varje städtillfälle	X	
Kontakt/uttag	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Lampa - vägg	Dammtorkas. Upp till 210 cm med hjälp av redskap	1 ggr/vecka	X	
Larmknapp	Rengörs	Varje städtillfälle	X	X
Ledstång	Rengörs	1 ggr/vecka	X	
List	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Ljusramp bakom patientplats	Dammtorkas	1 ggr/vecka/vid behov/vid utskrivning		X

Rör - allmänna	Dammtorkas	1 ggr/vecka/varje städtillfälle	X	
Rör – wc, rwc, hygienrum	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Skyddsgaller/glas i trapphus	Dammsugs/dammtorkas	1 ggr/månad	X	
Spegel – allmän	Dammtorkas/avfläckas	1 ggr/vecka + avfläckas vid varje städtillfälle	X	
Spegel - wc, rwc, hygienrum	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Strömbrytare	Rengörs	Varje städtillfälle	X	X
Ventildon	Dammtorkning med hjälp av städredskap	1 ggr/kvartal	X	
Whitebordtavla i konferensrum och föreläsningssalar	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Väggytor – dusch	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Väggytor vid dörr, strömbrytare och bakom papperskorg	Avfläckas	Varje städtillfälle	X	
Väggytor övrigt	Avfläckas	Vid behov	X	

Städoobjekt inventarier och inredning	Städmetod	Frekvens	Städ-personal	Vård-personal
Bokhylla	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Bord *	Rengörs	1 ggr/vecka	X	
Diskbänk *	Rengörs			X
Draperistång vid patientplats	Dammtorkas	Vid utskrivning		X
Duschkran	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Duschslang	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Handfat	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Handikappstöd	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Handikapptoaletsits på wc-stol	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Hjul – säng, rullande möbler/utrustning	Rengörs	2 ggr/år		X
Hurts – rullande	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Hållare för förbrukningsmaterial – pappershanddukar, toalettpapper, plastmuggar, tvål, handdesinfektion	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Kontorsstol - underrede	Rengörs	1 ggr/vecka/varje städtillfälle	X	X
Lampa – bord/golv	Rengörs	1 ggr/vecka/varje	X	

		städtillfälle		
Lampa – hängande	Dammtorkas. Upp till 210 cm med hjälp av redskap	1 ggr/månad	X	
Möbler – stoppade	Textilborste	1 ggr/vecka	X	
Papperskorg	Rengörs/avfläckas	1 ggr/vecka + avfläckas vid varje städtillfälle	X	
Patientbord	Rengörs	Dagligen/vid utskrivning		X
Patientstol	Rengörs	Dagligen/vid utskrivning		X
Patientsäng	Rengörs	1 ggr/vecka/vid behov/vid utskrivning		X
Patientsäng – grind	Rengörs	Dagligen		X
Skrivbord – allmänt	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
Skrivbord **	Dammtorkas			X
Skåp	Dammtorkas. Upp till 210 cm med hjälp av redskap	1 ggr/månad	X	
Skåp - omklädning	Dammtorkas. Upp till 210 cm med hjälp av redskap	1 ggr/vecka	X	
Sopställshållare	Rengörs/avfläckas	1 ggr/vecka + avfläckas vid varje städtillfälle	X	
Stolskarm – ej patientstol	Rengörs	1 ggr/vecka	X	
Tangentbord	Rengörs	Vid behov		X
Toalettborsthållare	Rengörs	1 ggr/vecka	X	
Toalettstol	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
TV - allmänna	Dammtorkas	1 ggr/vecka	X	
TV/dator - patientplats	Dammtorkas	1 ggr/vecka/vid behov/vid utskrivning		X
Tvättställ	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Vikvägg/spaljé – allmänna utrymmen	Dammtorkas	1 ggr/månad	X	
Vikvägg/spaljé – patientplats	Rengörs	1 ggr/vecka/vid behov/vid utskrivning		X
Vitvaror *	Rengörs		X	X

* All personal ansvarar för att rengöra bord, vitvaror, diskbänkar etc. i personalrum.

** All personal ansvarar för att rengöra sitt eget skrivbord.

Städobjekt golv	Städmetod	Frekvens	Städ-personal	Vård-personal
Avloppstrattar	Rengörs	1 ggr/vecka	X	
Golvbrunn/golvgaller	Lyft upp gallret, rengör med diskborste, torka rent med engångsduk	1 ggr/vecka	X	
Hårda golvytor	Polering	Minst 1 ggr/år	X	
Hårda golvytor *	Fuktig metod	Varje städtillfälle	X	
Hårda golvytor *	Våt metod	Minst en gång per vecka och vid behov	X	
Textila golvytor	Dammsugning	Minst en gång per vecka och vid behov	X	
Trappor – lodräta och vågräta ytor	Rengörs	Varje städtillfälle	X	
Trösklar	Rengörs	Varje städtillfälle	X	

*Undantag klackmärken och bromsspår som tas bort vid golvvård.

Städrelaterade serviceuppgifter som utförs av lokalvårdare

- Tömning/byte av papperskorg/sopsäck, sker vid städtillfället.
- Påfyllning av förbrukningsmaterial; toalettpapper, pappershanddukar, engångsmuggar och byte av flaskor med tvål och handdesinfektionsmedel. På vårdavdelning utförs uppgifterna av vårdpersonal.

Beställning av förbrukningsmaterial sker av klinikerna.

Städmetoder

Städmetod väljs bl.a. utifrån verksamhet, lokaltyp och graden av nedsmutsning. Minsta möjliga dammuppvirvling ska eftersträvas. Nedanstående städmetoder tillämpas vid Region Västerbotten:

- Punktstädning

Allt spill exempelvis kaffe, andra drycker, matavfall, m.m., ska tas om hand omedelbart genom punktstädning. Ansvar för att detta görs, har den personal som är närvarande då spillet uppstår eller den som upptäcker spillet. Använd vatten och eventuellt rengöringsmedel.

- Punktdesinfektion

Innebär att allt spill av smittsamt material och kroppsvätskor avlägsnas direkt. Vid val av desinfektionsmedel, se Städinstruktioner i vårdlokaler och Basala hygienrutiner städning "Gula kortet" www.regionvasterbotten.se/vardhygien

- Dammtorkning

Borttagning av lös smuts från inredning och inventarier med fuktig städduk. Dammvippa och andra städhjälpmedel används endast på svårtillgängliga ytor.

- Rengöring

Metod där ytor mekaniskt bearbetas för att ta bort smuts, damm och andra orenheter, så att ytorna blir estetiskt och synligt rena. Med rätt rengöring bevaras ytskiktet/ytfilmerna, antal mikroorganismer minskas och därmed förebyggs anhopning, uppvirvling och förökning av föroreningar.

- Avfläckning

Borttagning av lättavlägsnade smutsfläckar med hjälp av fuktad städduk.

- Dammsugning

Att med hjälp av dammsugare ta bort damm och annan smuts från golv, möbler och andra föremål. Dammsugare används inte i patientnära vårdlokaler.

- Möbelrengöring stoppade möbler

Att med hjälp av textilborste borsta möblen ren.

- Golvstädning

Golvstädning sker med fuktig eller våt metod. Vanligaste metoden är moppning med fuktig mopp. Moppen får inte vara så våt att den lämnar fukt på golvet. När våt metod används ska kombiskurmaskin väljas i första hand. Samplanering ska ske mellan städ- och vårdpersonal. Ytor som inte kan nås med maskin moppas. Moppning utförs med våt specialmopp alternativt rengörs med en så väl urpressad golvdug att ingen eftertorkning krävs.

- Slutstädning

Städning i samband med att en patient byter vårdplats eller skrivs ut. Inkluderar bl.a. patientnära ytor som städas av vårdpersonal.

- Slutstädning efter infektioner

Slutstädning av vårdsalar och toaletter efter infektioner kan utföras av vårdpersonal eller lokalvårdare enligt Checklista slutstädning efter infektioner, dok nr 288712. Checklistan bör alltid användas. Information och beställning, se linda: Service och Stöd, Lokalvården.

- Städning vid cytostatika/cytotoxiska läkemedel

Vid städning av toalett som används av cytostatikabehandlad patient ska skyddsutrustning användas. Vårdpersonal ska tydligt informera lokalvårdare om vilka toaletter som avses genom att använda

Städinstruktion lokal anvisning Cytostatika/cytotoxiska läkemedel.

- Städning vid dialysavdelning

I vattenreningsrum (teknikrum dialysavdelning) får städning inte utföras om dialysmaskin står öppen.

- Städning vid smittsam lungtuberkulos

Andningsskydd ska användas av lokalvårdare vid smittsam lungtuberkulos.

- Städning operationssal

Städning av operationssal utförs av vårdpersonal eller av lokalvårdare beroende på vad som överenskommits. Anvisningar för denna städning finns i dokumentet "Desinfektion, städning samt omhändertagande av tvätt och avfall på operation", se www.regionvasterbotten.se/vardehygien Se även film "Städning av operationssal", www.larandelandsting.se

Städobjekt för storstädning

Storstädning utförs av lokalvårdare. Objekt som ingår är:

- armaturer
- dörrar, karmar och lister
- element
- fönsterkarm och lister
- golv
- golvbrunnar
- kyl/frys utsida - insida om den är tom
- mikrovågsugn och spisar utsida
- möbler, trädetaljer
- rörledningar, kabel- och sladdfästen
- stänger för gardiner och draperier
- tak, städbara
- tavlor och städbar utsmyckning
- tomma bänkar, diskbänkar och skåp
- tomma skåp, lådor, garderober
- ventildon, utvändigt
- väggar

Städmetoder vid storstädning, golvvård och fönsterputsning

Storstädning innebär en grundlig rengöring av hela lokalen och ska resultera i en städmässigt väl underhållen, fläckfri och i övrigt anmärkningsfri lokal.

I golvvård ingår rengöring och skyddsbehandling av golv. Exempel på golvvårdsmetoder är polering,

polishbehandling, skurning och polishborttagning.

Val av metod är beroende av faktorerna golvmaterial, slitage, nedsmutsning och nuvarande medel på golvytan.

Fönster putsas firsidigt. Fönsterkarm och lister torkas av.

Allmänna hygienrutiner för städning

Nedanstående hygienrutiner ska gälla vid städning.

- Städa från minsta nedsmutsning mot mesta nedsmutsning, uppifrån och ned
- Doppa aldrig en använd duk i rengöringslösningen
- Dukar och moppar ska bytas mellan varje rum.
- Städa golvet sist
- Efter utförd städning ska ytan torka snabbt och vara synligt ren
- Byt dukar och moppar mellan varje vårdrum och hygienrum
- Desinfektera tagytor på städvagnen efter städning av patientnära enhet
- Rengör och/eller desinfektera städutrustning med tillbehör dagligen efter avslutad städning
- I vissa vårdssituationer kan särskilda regler gälla enligt avdelningschef eller vårdhygiens anvisningar

Observandum vid städning

- Lämna aldrig kemikalier utan tillsyn
- Undvik direktkontakt med kemikalier
- Lämna aldrig kombiskurmaskiner med nyckel i tändningslåset

Städning som utförs av vårdpersonal

Städning som utförs av vårdpersonal, för kompletterande information och ansvar, se Städinstruktioner i vårdlokaler.

Den städutrustning som ska finnas för vårdpersonalens städning finns beskriven i dokumentet Material för patientnära städning, dok nr 184403.

Källsortering

Källsortering ska göras enligt Region Västerbottens miljöledningssystem, <http://lita.vll.se/dokumentportal/>

Dokumentation och arkivering

Städutvecklaren ansvarar för att dokumentera och arkivera resultatet av gjorda kvalitetskontroller.

Resultatet av kontrollerna återkopplas till verksamheterna efter genomförd kontroll samt till

Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och vårdhygien en gång per år.

Historik

Ej tillämpligt.

Utarbetat av

Lokalvården och vårdhygien.

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Checklista slutstädning efter infektioner Riktlinjer för städning inom Västerbottens läns landsting Material för patientnära städning
Förändringar sedan senaste utgåva:
Ändrat till Region Västerbotten, ändrat till lokalvård, ändrat till lokalvårdare. Gjort tillägg om andningsskydd vid TBC Gjort tillägg om desinfektion av tagytor städvagn efter städning patientnära enheter.